

KİTLE VE SINIF SENDİKACILIĞI VE TÜM SAĞLIK SEN

Kemal YILMAZ*

Türkiyede memur sendikalarının temel sorunlarına önce ülkemizin genel olarak sosyal, kültürel, siyasal ve ekonomik yapısı bakımından sonra da memur sendikalarının öznel durumlarından yaklaşmak gerekir.

Bugün memur sendikaları bir tıkanıklık yaşamaktadır. Bu tıkanıklık başlangıçta hedeflediğimiz kitleleşme, kurumsallaşma ve siyasallaşma hedeflerinin tam anlamıyla yaşama geçirilememesinden kaynaklanmaktadır.

Bir yandan Türkiye'nin sosyal, siyasal, ekonomik gerçekliği ve işçi sınıfının sendikal mücadelesinin yaşadığı kriz, ülkemizin tümünü etkileyen Kürt sorunu, özelleştirme, yıllardır gündemden düşmeyen rüşvet ve yolsuzluk tartışmaları, bütün bu gelişmeler karşısında sessiz ve tepkisiz kalan, bildiri yayınlayıp demeçler vermekten öte tavır alamayan demokratik güçlerin konumu, bir yandan da memur sendikalarının ciddi bir kadrosal yetersizliği.

Öz olarak Türkiye'de memur sendikacılığının sorunları genel olarak ülkemizin yapısıyla özel olarak da memur sendikaları ve sendikacı kadrolarla ilgili olmak üzere KİTLESELLEŞEMEME, KURUMSALLAŞAMAMA, SİYASALLAŞAMAMA olarak tanımlanabilir.

Sağlık iş kolunda otuz bini bulan üye sayısı ile TÜM SAĞLIK-SEN en önemli örgütlülüktür.

Tüm Sağlık-Sen fiili sendikacılığı ve meşru mücadeleyi ana ilke olarak benimseyen, tabanın söz ve karar sahibi olduğu SINIF ve KİTLE sendikacılığını savunur.

Tüm Sağlık-Sen tüzüğünde de ifadesini bulduğu gibi, tüm sağlık çalışanlarının din, dil, ırk, siyasi düşünce, felsefi inanç ayrımı gözetmeksizin birlik-

teligini hedefler. Bugüne kadar ki eylemleri ve söylemleri de buna uygundur.

Devlet güdümlü Türk Sağlık-Sen bir tarafa bırakılırsa üç sendika örgütlenme çalışmaları yürütmektedir. Bu sendikaların örgütsel farklılıkları, mücadele anlayışlarındaki farklılıklar doğal olarak sendikal yapıların uzak ilişkiler ve farklı gündemlerle yaşamalarına yol açmaktadır.

Bu durum sonucu olarak da her sendika ülkemizde gelişen sosyal, siyasal ilişki ve olayların farklı yerlerinde bulunmaktadır.

İş kolumuzda örgütlü örneğin Genel Sağlık-İş'e baktığımız zaman onların da tüzüğünde 'Grevli-Toplu Sözleşmeli Sınıf ve Kitle Sendikacılığı'na atıfta bulunulmasına rağmen bu söylemleri yaşama geçirirken ya da buna uygun araç seçiminde Tüm Sağlık-Sen'den çok daha farklı tavır sergilemektedir.

'Sınıf ve Kitle Sendikası'; tabanın söz ve karar sahibi olduğu, her bireyin ve her düşüncenin kendini ifade ve çoğunluk hakkını ilke edinir ve buna uygun yapıyı ve zemini hazırlar. Tüm Türkiye'de kamu çalışanlarının ayakta olduğu, 'Grevli-Toplu Sözleşmeli Sendika' istemini polis copu altında bile kamuoyunun gündemine soktuğu, Kamu Çalışanları Sendikaları Platformu adını yükselen halk muhalefetinin odağı haline getirdiği günlerde Genel Sağlık-İş'li yönetici arkadaşlarımız maalesef kitlelerini pazifize etmeye çalışmaktan ayrı olarak KÇSP'yi siyaset yapmakla suçlayabilmişlerdir. Ancak tüm bu uğraşlarına karşın bu sendikanın kitlesi de Tüm Sağlık-Sen pankartı altında tepkisini ortaya koymuş, gücünü öteki kamu çalışanlarıyla birleştirmiştir.

İşte Tüm Sağlık-Sen'in diğer sendikalardan ayrıldığı temel nokta burasıdır. Yaşamı kavrama ve yaşamda kalmak için uygun araçları yaratma ve uygun mücadele yöntemlerini geliştirme farkıdır.

* Tüm Sağlık-Sen, Ankara Şube Genel Sekreteri

Genel Sağlık-İş Genel Merkez Yönetim Kurulu'nda son yaşanan istifa olayıda gerçekte sınıf ve kitle sendikacılığına, tabanın söz ve karar sahibi olma ilkesine inançsızlığın ve kendinden başkasına tahammülsüzlüğün yarattığı bir tasfiyecilik olayıdır.

İşkolumuzda çalışanların çıkarları aynıdır. Sorunları aynıdır. Mücadele araç ve yöntemleri diğer kamu çalışanlarından farklı değildir. Diyelim ki bizden ayrısınız, öteki kamu çalışanlarıyla neden aynı platformda değilsiniz. Özelleştirme, anti-terör yasası, il idaresi yasası, grevsiz-toplu sözleşmesiz memur sendikaları yasası her sendikayı farklı farklı mı ilgilendirmektedir.

Ülkemizde gelişen tüm olumsuzluklara, gerici-şoven rüzgarlara ve emekçilere yöneltilen ideolojik saldırılara karşı bırakınız iş kolumuzdaki birliği tüm emekçilerin ve demokrasiden yana olan güçlerin birliği yaşamsal bir zorunluluktur. Böyle bir zorunluluk varken iş kolumuzda birden çok sendikaların bulunması ve bunda direnilmesi tarihsel bir hatadır.

İş kolumuzdaki meslek örgütleri ve sendikalar zaman zaman birbirlerine alternatif yapılanmalar gibi gösterilmeye ve algılanmaya çalışılmaktadır. Örneğin Türk Tabipleri Birliği. TTB hiçbir zaman bir sendika alternatifi değildir. Türk Hemşireler Derneği hiçbir zaman sendika alternatifi değildir. Sendikalar da TTB'nin veya THD'nin alternatifi değildir. Her örgüt farklı gereksinimlerden doğmuştur. Eğer TTB veya THD varken Tüm Sağlık-Sen doğmuşsa kitlelerin gereksinimlerini ve örgütlenmelerini doğru kavramak gerekir.

Meslek örgütleri; odalar, dernekler, birlikler vs. sendikal bir misyonu üzerlerinde görüyor ve buna göre davranıyorsa sorun ciddidir. Ancak bu yapılanmalar içinde yaşadıkları ülkenin sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel yapısına ilişkin tavır alıyorsa "Benim alanıma giriyor" eleştirisi haksızlık olur. Bu türden bir yaklaşım kendi örgütüne ve iş koluna tam olarak yetememenin bir yansıması olsa gerektir.

İşkolumuzda sendikalarla, derneklerle, birliklerle ve hatta kamuya ait olmayan çevrecilerle bile sıkı bir birlikteliği yaratmak zorundayız. Bu örgütlerle işkolumuzda bugüne kadarki olgun ve üretken birlikteliği işkolumuzda tek ve güçlü bir sendikayı yaratarak taçlandırmalıyız. Sendikaların dışındaki diğer örgütler örneğin TTB böyle bir oluşumun yaratılmasında çok yapıcı ve aktif görev alabilir.

Tüm Sağlık-Sen tüzüğünde sendikal birliğin sağlanması bir ilke olarak benimsenmiştir.

Sendikal birliği sağlamanın yolu sağlık hizmetlerinin planlama, eğitim, üretim, sunum gibi her aşamasında bulunanların birlikte davranması, birbirine tahammül etmeleri ve en küçük birimde bile birlikte davranmalarıyla mutlaka sağlanmalıdır.

Son zamanlarda bazı ağızlar tarafından bilinçli bir şekilde meslek sendikacılığı özendirilmekte ve beyinlere ekilmeye çalışılmaktadır. Biz Tüm Sağlık-Sen olarak üretimimizin bir ekip çalışmasıyla mümkün olduğunu, önemsizmiş gibi görülen bir işin bile sağlık hizmetlerini olumsuz etkileyeceğini hep söyledik. Ancak bazı meslek guruplarının kendi mesleklerini kutsal ya da en kritik en olmazsa olmaz bir yerde görmeleri örneğin hekimlerde "Bizler ayrı bir sendika kuralım, hekimle hizmetli aynı sendikada olur mu? Bizim pazarlık gücümüz daha yüksek" gibi başlangıçta söylediğimiz; ülkemizin ve işkolumuzun sorunlarını doğru kavrayamamanın ya da bu sorunlara her kesimin kendi açılarından bakmaları gibi kavrama eksikliğinden kaynaklanmaktadır.

Tüm Sağlık-Sen'de örgütlenen hekim sayısı yeterli değildir. Diğer mesleklere oranla daha düşüktür. Bunun çok değişik nedenleri vardır. Bence en önemlisi geçmişteki ayrıcalıklı durumlarının getirdiği statükocu yaklaşımdan kaynaklanmaktadır. Bu gün hekimlerin büyük çoğunluğu orta gelir gurubunun bile altında bir gelire sahiptirler. Üstelik hekimler homojen bir çıkar gurubu da değildirler. Pratisyen, asistan, uzman, şef, ocak hekimi, dispanser hekimi, hastane hekimi, aile hekimi, işyeri hekimi gibi çok farklı statü ve kazanca sahiptirler. Ancak her bir gurup farklı bir beklenti ve statü atlama beklentisi içerisindedir. Kimi uzman olmayı, kimi muayenehane kurmayı, kimi bir iki özel işyerinin hekimliğini almayı kurmaktadır. Bir de hekimlik bilindiği gibi en uzun eğitim süresine sahip bir meslektir. Uzmanlığı da hesaba katarsanız liseden sonra 10-12 yıllık bir eğitim almanın verdiği ayrıcalık beklentisi. Bizim ülkemizde haklar kavga-dövüş alınıyor, kavga-dövüş korunuyor. Sanırım hekim "Bu kadar okuduktan sonra haklarımızı kavgasız dövüştür verilmelidir, elbette verirler" düşüncesi ile sendikalarda yeteri kadar örgütlenmiyorlar. Sendikaları kavgacı, dövüşçü, yasadışı eylemler yapan örgütlenmiş gibi görüyorlar. Oysa sendikalar en meşru hak arama ve koruma araçlarıdır.

Sendikamızda örgütlenen sağlık emekçileri bu örgütlenmeyle aynı zamanda emekten ve emekçiden yana, aynı zamanda da demokrasi ve insan haklarından yana bir tavır alış ortaya koymaktadırlar. Tüm Sağlık-Sen'de en fazla örgütlenen hemşirelerimizi bu tavır alışları bakımından kutlamak gerekir.

Geleceğe yönelik olarak sendikal mücadelemiz düz bir hat izlemeyecektir. Yani önce "Sendika kuracağız dedik kurduk", şimdi de "Toplu sözleşme diyoruz onu da yapacağız", "Böylece hedeflerimizi önceden tasarlanmış biçimiyle elde edeceğiz" türünden bir değerlendirme her zaman doğru olmayabilir. Önümüzdeki süreçte kazanım ve kayıplar, yükseliş ve düşüşler içiçe yaşanacaktır.

Ülkemizde genel sendikal hareketin içerisinde bulunduğu durum ve geleceğindeki gelişmeler kamu çalışanlarının sendikal mücadelesini direkt etkileyecektir. Yaşanılan sendikal tıkanıklığın aşılabilmesi halinde bizim mücadelemizin de nitel bir gelişme gösterme şansı azalabilecektir. Bu günkü sorunların çözülmesi, mücadelenin sınıfsal bütünleyenleri kapsaması halinde bizim de mücadelemiz ivme kazanacaktır.

Kamu çalışanlarının mücadelesinde yaşanacak yükseliş ve düşüşler işçi sınıfının bütününe etkileyecektir. Öyle bir formülasyon ki emek cephesindeki bütün dinamikleri kapsamalıdır.

Mücadelemizin 4 yıllık bir geçmişi zaman birimi olarak önemli değildir ancak nitelik itibariyle önemli bir tarihsel deneyim olarak kabul edilmeli ve korunmalıdır.

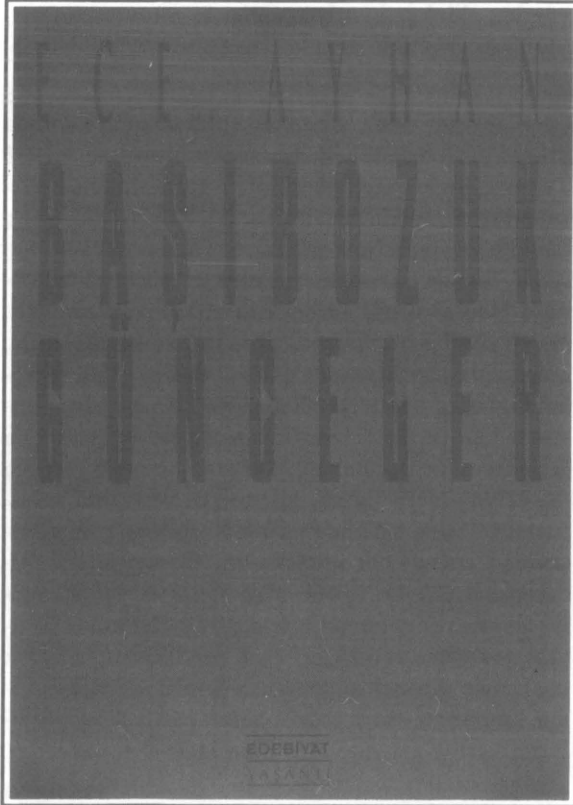
Artık mücadelenin araçları esas olarak direkt ekonomik, demokratik, siyasi taleplere yönelmeye başlamıştır. Sloganlar, diğer kültürel araçlar, fiili eylemlilikler, geliştirilen sosyal ilişkiler sendikalarımızın işlevlenmesini sağlayacak içerikte organize edilecektir.

Memur sendikaları açısından:

Toplu sözleşme hakkının bilince çıkarılacağı,

Örgütsel anlamda hızla kurumsal ilişkilerin tamamlanacağı,

Toplu sözleşme adımlarının fiilen geliştirileceği ve buna paralel "Grev" olgusunun yerleşmesini sağlayacak pratiklerin yaratılmasını sağlayacak bir mücadele evresine girilmesi gerekmektedir.

sergisinde çok ilginç bir fotoğraf vardı. (Çok sonraları rastladığım Uzamış bir Panco'nun yüzü gibi). Bir resim. Daha doğrusu iki resim. Bir oğlanın cepheaden ve de yandan çekilmiş iki resmi. Gerçekten çok güzel bir oğlan. 19-20 yaşlarında. Belki de daha büyük. Bir baleti de andırıyor. Saçları kabarık. Kışkırtıcı, çekici. Özellikle profilden çekilmiş fotoğrafı vuruyor insanı. Garip ve bambaşka bir anlatıma bürünüyor delikanlı burada. İşte kırsacası bir oğlan oluyor. Belki şuh bir yanı da var. Çocuk da galiba bunun ayırında; "bana kim bilir kimler bakıyordu?" diyor. Resmî çeken de ayırında için. Zaten için ayırında olunmaması olanaksız!

Saat 19.12: Akşit telefon etti, gidiyorlarmış, Konstanz'a, "Biraz yorgunluk" dedim. "Birşey oldu mu?" diyor sordu. Kızkardeşi Zürih'deymiş. Gülsen Göktürk.

Gönenc, Sümer telefon etmişler, Matthias aracı olmuş galiba. Pazar öğleden sonra beni çaya bekliyorlar. Yarın öğleden sonraya dek bir karşılık vermek gerekiyor telefonla.

Saat 22.00: Zürih, kent olarak, daha bir beliriyor gözümde. Evet, daha çok Türkiye'nin Ankara'sı, Çankaya'sı, Kavaklıdere'si gibi; gerçi ben Ankara'yı, son 6-7 yıl önce, 1968'in baharında görmüştüm. 6-7 yıldan bu yana da görmüyorum. Oysa Ankara geliştii, değişti, öyle diyorlar... Ve yazıyorlar. (Sanmıyorum ya, keşmekeş başka birşeydir, toplumsal başkalaşım başka, bildiğimce.) Benim aklıma ilkin (doğallıkla) önce yapılar, siteler, kentler geliyor; katlar ve evler... Oysa hemen katmanlar, yeni insan ilişkileri, sınıflar gelmeli...

Bakalım 'nekahat' dönemi nasıl geçecek? Hastaneden çıkmadan önceki iki ya da üç gündür hafiften hafiften yüksek ye zaman zaman beliren bu (özellikle) sağ şakak ağrısı - kimi zaman ağrıları, çoğul - (geçip giden) otelde kaldığım iki akşamda arttı. Bu gece üç olacak otelde kaldığım günler. Artacak mı? Azalacak mı ağrı? - Soru -: Bakalım!

Saat 22.13: Sağ şakakla, sağ kulağın yanında şu anda ağrı var mı? Yok mu? Belirsiz. Çok hafif olarak var gibi geliyor bana. Evet, sağ şakakta, kulağın yanında ağrı var. Solda ise yok!

(Varta) adlı bir şiirle geçiştiyim Zürih öyküsünü. Bir utanmadan, sıkılmadan (operatör ve şair) başlıklı şiirler mi düşünülecek? Oysa Gazi Yaşargil usta bir insan (gözüküyor), büyük bir kalp; düşüncenin adamı. Yine benim birikimim başka. Yatırım kavramı gibi. Ben başka duygular biriktiriyorum. Peki başkaları biriktirmiyor mu? 'Onlar' yalnızca duygu biriktirmiyorlar, birikimlerinin yanında özdeksel (maddi) birşeyler de var daima. Yüzde 99 denebilir, çok büyük çoğunluğun özdeksel ve tinsel anlamda (maddi ve manevi) tahvil ve hisse senetleri vardır.

Saat 22.35: Hafif sızlama, sızlama, sağ sızlama!